

Спрэчкі па справаздачных дакладах: ЦК КПСС—таварыша Л. І. Брэжнева і Цэнтральнай Рэвізійнай Камісіі КПСС—таварыша Н. А. Мураўёвай

Прамова таварыша П. М. МАШЭРАВА

(Першы сакратар ЦК Кампартыі Беларусі)

Таварышы! Наша партыя, вялікая партыя камуністаў-ленінцаў, з усёй пераконаўчасцю дэманструе на XXIII з'ездзе сваю ўзросшую магутнасць. І згуртаванасць, сваё непакісна трывалыя сувязі з народам.

Гісторыя не ведае такой палітычнай арганізацыі, якая па сіле і глыбіні свайго ўплыву на ход грамадскага развіцця магла б параўнацца з Камуністычнай партыяй, створанай і загартаванай вялікім Леніным.

З велізарнай увагай выслухалі мы справаздачны даклад ЦК КПСС, з якім выступіў Першы сакратар ЦК таварыш Брэжнев. Характэрнай асаблівасцю даклада з'яўляецца дэлавы тон і глыбокі аналіз жыццёва важных пытанняў, навуковы і рэалістычны падыход да вырашэння задач, якія стаяць перад партыяй і краінай.

Вялікія поспехі, дасягнутыя партыяй і савецкім народам, сапраўды грандыёзныя перспектывы, аб якіх гаварылася ў справаздачцы Цэнтральнага Камітэта, радуюць нас і натхняюць. Вельмі важна, што гэтыя перспектывы знаходзяць сваё выражэнне ў рэальных, навукова абгрунтаваных планах развіцця народнай гаспадаркі краіны. Бясспрэчнае ажыццяўленне іх дазволіць Савецкаму Саюзу зрабіць новы вялікі крок наперад па шляху стварэння матэрыяльна-тэхнічнай базы камунізму.

Камуністы, працоўныя Беларусі, як і ўсё савецкі народ, горача адабраюць і аднадушна падтрымліваюць унутраную і знешнюю палітыку партыі, палітычную лінію і практычную дзейнасць Цэнтральнага Камітэта КПСС, якія цалкам і поўна адпавядаюць карэнным інтарэсам савецкага народа.

Мы поўна адобраем дзейнасць ЦК нашай партыі, накіраваную на развіццё садружнасці краін сацыялістычнага лагера і згуртаванне міжнароднага камуністычнага руху. Зусім правільнай, палітычна прынцыповай з'яўляецца пазіцыя, занятая ЦК КПСС ва ўзаемаадносінах з кіраўніцтвам КПК.

У справаздачцы Цэнтральнага Камітэта знайшлі сваё адлюстраванне і далейшае развіццё асноўныя палажэнні, пастаўленыя кастрычніцкім (1964 г.) і наступнымі Пленумаі ЦК КПСС. Рашэнні гэтых Пленумаў маюць вялікае тэарэтычнае і велізарнае практычнае значэнне. Яны накіраваны на ўдасканаленне партыйнага кіраўніцтва палітычным, гаспадарчым і культурным жыццём краіны, на развіццё і строгае захаванне ленинскіх норм партыйнага жыцця, ажыццеленне ўсёй арганізатарскай і палітычнай работы партыі.

Выконваючы гэтыя рашэнні, Кампартыя Беларусі, як адзін з баявых атрадаў КПСС, прыйшла да XXIII з'езда вырашай і загартаванай, узбагачанай новым вопытам палітычнага і арганізатарскага кіраўніцтва, цесна згуртаванай вакол ленинскага Цэнтральнага Камітэта нашай партыі. (Апладысменты).

нення і змен Статута КПСС бясспрэчна паслужыць далейшаму ўмацаванню партыйнай дысцыпліны, павышэнню ў кожнага камуніста пачуцця адказнасці за чысціню высокага звання члена партыі, узняццю баяздольнасці партыйных арганізацый.

Побач з ўзмацненнем ролі партарганізацый у гаспадарчых справах, мы лічым, што яны павінны больш увагі ўдзяляць пытанням ідэа-палітычнай работы, палітычнаму ўдасканаленню яе.

Нельга сказаць, што намі поўна адпавядаюць тыя недахопы, якія былі абумоўлены дапушчэннямі ў свой час недаацэнкай ідэалагічнай работы, пытанняў прапаганды марксісцка-ленінскай тэорыі.

Цяпер у партыі і краіне створана вельмі добрая абстаноўка для правядзення дзейнай рознабаковай ідэалагічнай работы. Гэта дае нам магчымасць больш паспяхова выконваць задачы па выхаванню ва ўсіх нашых людзей глыбокіх камуністычных перакананняў, рыхтаваць іх да новых працоўных, а калі спатрэбіцца, то і да ратных подзвігаў.

Партыйныя арганізацыі рэспублікі актыўна выконваюць сваю работу па выхаванню буржуазнай ідэалогіі, прывіццю кожнаму чалавеку пачуцця высокай класавай самасвадомасці і палыманага савецкага патрыятызму. Асабліва ўвагу пры гэтым мы ўдзяляем выхаванню працоўных на рэвалюцыйных, баявых і працоўных традыцыях Камуністычнай партыі і савецкага народа. У сувязі са святкаваннем 20-годдзя вызвалення рэспублікі ад фашысцкіх акупантаў і 20-годдзя перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне гэта работа ўзбагачалася значным вопытам, стала больш разнастайнай па форме і глыбокай па зместу.

Прайшоўшы святкаванні Перамогі і Дні памяці загінуўшых герояў яшчэ раз ва ўсёй велічы раскрылі душыўную прыгажосць нашага савецкага чалавека, прадэманстравалі непарушную дружбу і згуртаванасць народаў нашай шматнацыянальнай Радзімы, аказалі дабрачынны ўплыў на моладзь. Нашы юнакі і дзяўчаты, глыбей усваяючы веліч подзвігу, які здзейснілі іх бацькі і маці ў славу свайго народа, пачалі яшчэ больш паважаць бацькоў і саміх сябе.

Шырокае распаўсюджанне набылі ў Беларусі такія масавыя мерапрыемствы, як святыя працы, якія добра ўспрыняты народам і з'яўляюцца ўдалай формай палітычнага выхавання працоўных.

Велізарнае значэнне ў выхавальнай рабоце маюць літаратура і мастацтва. Адаючы належнае бясспрэчным поспехам, якіх дасягнула наша творчая інтэлігенцыя, мы, партыйныя работнікі, не можам маўчаць і аб тым, што некаторыя літаратары, як справядліва сказана ў справаздачным дакладзе ЦК, у сваіх творах гаяць гераічнае мінулае савецкіх людзей.

Беларускі народ высока цэніць і свята ахоўвае найвялікшую завабў Камуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы — трывалую, непарушную дружбу народаў нашай шматнацыянальнай Радзімы. Іменна ў гэтым працоўныя рэспублікі бачаць залог сваіх поспехаў, крыніцу сілы і магутнасці свайго сацыялістычнай Бацькаўшчыны — Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Як у часіну нашых выправаў, так і ў пару радаснага стварэння беларускі народ заўсёды атрымліваў і атрымлівае шчырую дапамогу і падтрымку і іншых народаў Савецкага Саюза. У Вялікую Айчынную вайну Савецкая Армія, у рады якой змагаліся нашыя сыны і даччы, прынёс нам нашай рэспубліцы вызваленне ад акупантаў. На беларускіх землях у партызанскіх злучэннях тры гады запар самаадданна змагаліся з ворагам разам з беларусамі рускія, украінцы, грузіны, казахі, прадстаўнікі і іншых народаў нашай краіны. І цяпер, ва ўмовах мірнага жыцця, на кожным прадпрыемстве, у кожным вырабе, у кожным метры тканіны, створаных у Беларусі моцна пераплаліся шчырыя сяброўскія, цесныя сувязі, якія ўзнікаюць у выхаванні і ўдзячнасці народаў нашай Радзімы.

У гэтыя дні ў Расійскай Федэрацыі праходзіць фестываль беларускага мастацтва. Ленины творчыя калектывы Беларусі паехалі на Урал і ў Сібір, у гэтыя чужыныя краі зямлі рускай, не толькі для таго, каб пазнаёміць сібіракоў і ўральцаў з мастацтвам свайго народа, але і сказаць сардэчнае беларускае дзякуй, выказаць пачуцці брацкай дружбы, глыбокай павягі і ўдзячнасці народам вялікай маці-Расіі. (Апладысменты).

Развіццё эканомікі краіны ў цэлым, паспяховае вырашэнне ўсіх агульнасаюзных задач выходзяць сваё найлепшае спалучэнне з інтарэсамі гарманічнага развіцця народнай гаспадаркі саюзных рэспублік. Гэта з'яўляецца канкрэтным праяўленнем вялікай жыццёвай сілы ленинскай нацыянальнай палітыкі, якую праводзіць наша партыя, яе Цэнтральны Камітэт.

У агульнай сістэме народнай гаспадаркі СССР паспяхова развівалася і эканоміка Беларусі, якая за небыццём кароткі тэрмін набрала высокія тэмпы. За мінулае сямігоддзе дзяржаўныя капітальныя ўкладанні ў народную гаспадарку рэспублікі склалі 5,7 мільярда рублёў і былі ў 1,6 раза большыя, чым за пераходныя 15 гадоў. На новую пяцігодку яны вызначаны ў 5,5 мільярда рублёў, што на 84 працэнты перавышае капіталаўкладанні за апошнія пяць гадоў.

Балавая прадукцыя сельскай гаспадаркі ў калгасах і саўгасах рэспублікі за гады сямігоддзя ўзрасла ў 1,7 раза, у тым ліку жывёлагадоўлі — у 2,1 раза. Павысілася таварнасць калгаснай і саўгаснай вытворчасці. Рэспубліка больш чым у два разы павялічыла продаж даражэе збожжа, малака, яек, амаль у два разы — бульбы і больш чым у паўтара раза — мяса гатародзіны. Амаль падвоіліся працоўныя даходы калгасаў і ў два з лішнім разоў ўзрасла аплата працы калгаснікаў.

У прамысловай вытворчасці рэспублікі за апошнія гады адбыліся вялікія якасныя і структурныя змены. Шырокае развіццё набылі адбываюцца важныя галіны, якімі з'яўляюцца нафтапрамысловая, электратэхнічная, электроніка і прыборабудаванне. З'явіліся новыя прамысловыя цэнтры, рабочыя месцы і гарады.

У сувязі з адкрыццём залежаў нафты ў рэспубліцы стварэцца нафтапрамысловая прамысловасць. Гэты рэальны перспектывы на адкрыццё прамысловых залежаў, нафты, гаручых сланцаў, жалезнай руды, каляровых металаў.

За гады сямігоддзя колькасць рабочых у прамысловасці Беларусі павялічылася на 64, а інжынерна-тэхнічных работнікаў — на 94 працэнты. І што вельмі важна, значна павысіўся іх прафесіянальны, агульнаадукацыйны і культурны ўзровень. У ВНУ і тэхнікумах рэспублікі за гэты час падрыхтавана 187 тысяч спецыялістаў народнай гаспадаркі і культуры.

Мы ўдзячны партыйным арганізацыям Расійскай Федэрацыі, Украіны, Азербайджана і іншых рэспублік, якія чула аднесліся да нашых патрэб і дапамаглі неабходнымі кадрамі хімікаў, гарнякоў, нафтавікоў для наладжвання новых вытворчасцей і падрыхтоўкі адпаведных спецыялістаў на месцы.

Беларуская партыйная арганізацыя цалкам адабрае распаўсюджанне Цэнтральным Камітэтам КПСС меры па паскарэнню тэмпаў росту грамадскай вытворчасці і павышэнню яе эфектыўнасці.

У святле рашэнняў вераснёўскага (1965 г.) Пленума ЦК КПСС намаганні партыйных арганізацый накіраваны цяпер на распрацоўку і ажыццяўленне неабходнага комплексу мерапрыемстваў па планамернаму пераходу на новыя метады гаспадарання. На кожным прадпрыемстве ёсць нямаля важных і складаных пытанняў, якія трэба зараз жа вырашаць, незалежна ад тэрмінаў пераходу на новую сістэму гаспадарання.

Нельга сказаць, што ў гэтых адносінах у нас робіцца ўсё як трэба. Ёсць пытанні, па якіх патрэбна дэлава дапамога міністэрстваў і ведамстваў.

з'яўляецца вельмі неразважнай і нават небяспечнай тэндэнцыяй.

У той жа час трэба ўмацоўваць дзяржаўную дысцыпліну і наводзіць строгі парад у каапераваных пастаўках. Узаемаадносіны паміж прадпрыемствамі павінны быць абумоўлены больш дакладнымі і строгімі патрабаваннямі і прынцыпамі. Пры шырокай сістэме кааперавання, якая дзейнічае цяпер, вельмі часта парушаюцца тэрміны паступлення вырабаў, у радзе выпадкаў застаецца нізкай якасць заготовак, дэталяў і вузлоў. Гэта ўносіць дэзарганізацыю ў работу прадпрыемстваў-спажывцоў, робіць адмоўны ўплыў на іх эканамічныя паказчыкі, на якасць выпускаемай прадукцыі.

Наогул пытанні планамернага і бесперабойнага матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння чакаюць у будучым лепшага вырашэння.

Патрабуючы таксама асаблівай увагі далейшае ўсямернае ўмацаванне будаўнічай базы, нарошчванне тэмпаў вытворчасці будматэрыялаў. У Беларусі створаны магутныя будаўнічыя арганізацыі. Усе найбольш буйныя прамысловыя і іншыя аб'екты, якія будуецца ў нас, здаюцца ў эксплуатацыю, як правіла, своечасова або датэрмінова. Але мы маем рэальную магчымасць значна скараціць тэрміны будаўніцтва, калі ўмацуем індустрыяльную базу будоўляў, палепшым забеспячэнне іх будматэрыяламі і праектнай дакументацыяй.

Выпуск будаўнічых матэрыялаў у рэспубліцы за сямігоддзе павялічыўся ў тры разы. Тым не менш іх не хапае. Разрыў, які ўтварыўся, можа аказацца ў далейшым яшчэ больш значным, асабліва калі ўлічыць узросшыя патрэбнасці жыллёвага будаўніцтва ў сельскай мясцовасці. Як вядома, будаўніцтва ў вёсцы жылыя і іншыя аб'екты, асабліва культурна-бытавога прызначэння, стрымліваюцца, галоўным чынам, недахватам сценных і дахавых матэрыялаў. Мы шукаем у рэспубліцы шляхі павелічэння вырабу цэглы, блокаў і іншых сценавых матэрыялаў. Аднак для перабудовы вёскі на належны ўзровень і ў патрэбных маштабах гэтага недастаткова. Справу будаўніцтва ў сельскай мясцовасці час паставіць на больш сучасную, капітальную аснову, аб чым зусім правільна гаварылася ў справаздачным дакладзе ЦК.

Рашэнні сакавіцкага (1965 г.) Пленума ЦК КПСС, успрынятыя партыйнымі арганізацыямі і ўсім працаўнікамі вёскі, які баява праграма свайго дзейнасці, зрабілі велізарны ўплыў на ўмацаванне эканомікі калгаснай і саўгаснай вытворчасці, павышэнне працоўнай актыўнасці калгаснікаў і рабочых саўгасаў.

У мінулым годзе ў сельскай гаспадар-

Нашы кадры цалкам усведамляюць тое, што ўздым у сельскай гаспадарцы рэспублікі, які наменіўся, — гэта толькі пачатак вялікай справы. Трэба будзе правесці энергічную і творчую работу па далейшаму выкананню рашэнняў сакавіцкага Пленума ЦК КПСС па хутчэйшаму пераадоленню ўсё яшчэ наяўных сур'ёзных недахопаў як у кіраўніцтве сельскай гаспадаркай, так і ў арганізацыі самой вытворчасці. Эканамічныя і палітычныя меры, намечаныя Цэнтральным Камітэтам КПСС, узятыя ЦК курс на павелічэнне капіталаўкладанняў у сельскую гаспадарку з'яўляюцца правільнымі. Яны цалкам і аднадушна падтрымліваюцца ўсім народам.

Выключна важнае значэнне мае пытанне меліярацыі зямель. Ажыццяўленне шырокай праграмы меліярацыйных работ адкрывае для нашай рэспублікі новыя, вялікія перспектывы. Асушаныя тарфянікі не выпадкава называюць у народзе залатым дном.

Я не буду спасылацца на даныя даследаў станцыі і найбольш высокія паказчыкі асобных гаспадарак у лепшы ўраджайныя гады. Прыклад сярэдніх за дзесяць гадоў ураджай збожжа і бульбы на асушаных землях палескага саўгаса імя 10-годдзя БССР. Збожжавых і зернебабовых там атрымана 20 цэнтнераў, а бульбы — 204 цэнтнеры з гектара. Забяспечаныя дастатковай колькасцю калійных і фосфарных угнаенняў, асушаныя тарфяныя землі вызначаюцца вельмі высокай урадлівасцю. Само сабой зразумела, што выдзеленыя дзяржавай на меліярацыю сродкі дадуць хуткую аддачу. За пяцігоддзе намаячэцца асушыць у рэспубліцы больш як 1,5 мільёна гектараў зямель. Мы спадзяемся, што ў далейшым аб'ём гэтых работ узрасце.

Мы лічым таксама вельмі важным накіраваць максімум намаганняў і сродкаў на хутчэйшае вырашэнне такой вострай задачы, як задавальненне патрэб сельскай гаспадаркі ў неабходнай тэхніцы і мінеральных угнаеннях. Усе іншыя меры без гэтага могуць аказацца малаэфектыўнымі.

У перадаўчэўскія дні ў Беларусі, як і ва ўсёй краіне, з вялікім уздымам прайшло ўсенароднае абмеркаванне праекта Дзяржтэку XXIII з'езда КПСС па пяцігадовым плану. Камуністы, усе працоўныя рэспублікі выказалі сваё поўнае і гарачае адабрэнне намаячэмай партыйнай праграмы вялікіх работ, выкананне якой забяспечыць далейшы рух нашай краіны па шляху камуністычнага будаўніцтва, умацуе эканамічную і абаронную магутнасць Радзімы, узніме ўзровень жыцця савецкага народа.

Калі яшчэ і яшчэ раз удумваешся ў справаздачны даклад ЦК, калі ўяўляеш будучыню нашага народа і дзяржавы, то ўсведамляеш, што цяперашні XXIII з'езд КПСС увойдзе ў гісторыю, як той